

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Dydaktyka ogólna
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	General didactics
Kierunek studiów	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	pedagogika
Język wykładowy	Język polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Prof. dr hab. Krystyna Chałas
---	-------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	15		6
konwersatorium			
ćwiczenia	30	2	
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W1 - znajomość podstawowych pojęć pedagogicznych W2 - znajomość związków pedagogiki z jej subdyscyplinami W3-umiejętność analizowania tekstów W4 - znajomość zagadnień omawianych podczas wykładów z dydaktyki ogólnej realizowanych równolegle z ćwiczeniami
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - zapoznanie studentów z dydaktyką jako nauką i podstawowymi zagadnieniami dotyczącymi prawidłowo realizowanego procesu kształcenia
C2 - kształtowanie umiejętności projektowania i realizowania procesu dydaktycznego
C3 - Kształcenie umiejętności wiązania teorii z praktyką dydaktyczną
C4 - kształtowanie postaw odpowiedzialnych za proces kształcenia

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	student opisuje zadania i funkcje dydaktyki ogólnej, jej miejsce wśród innych subdyscyplin; charakteryzuje jej przedmiot badawczy i teorie nauczania - uczenia się, paradygmaty dydaktyczne, modele i strategie nauczania - uczenia się	K_W05
W_02	student definiuje podstawowe pojęcia dydaktyczne: nauczanie, uczenie się, kształcenie, samokształcenie; charakteryzuje cele kształcenia; treści kształcenia, metody nauczania i warunki ich doboru, zasady nauczania, formy kształcenia, w tym różne typy lekcji; środki dydaktyczne z uwzględnieniem wykorzystania technologii informacyjnej	K_W12
W_03	student opisuje proces planowania pracy nauczyciela w świetle teorii nauczania - uczenia się, paradygmatów dydaktycznych, teorii innowacji, w tym planowania skutecznej kontroli i oceny pracy uczniów	K_W13
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	student interpretuje cele kształcenia i proces kształcenia w kontekście paradygmatów dydaktycznych	K_U01
U_02	student prawidłowo analizuje dobór treści, metod, form i środków dydaktycznych w kontekście innowacyjnej realizacji celów kształcenia i możliwości podmiotów szkoły, w tym uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych	K_U07
U_03	student prawidłowo formułuje cele kształcenia z uwzględnieniem taksonomii celów; dobiera metody, formy i środki dydaktyczne do konkretnych sytuacji dydaktycznych; projektuje narzędzia kontroli pracy uczniów; sporządza autorską pomoc dydaktyczną	K_U10
U_04	student sporządza autorski konspekt do lekcji/cyklu lekcji z uwzględnieniem własnych twórczych rozwiązań; projektuje elementy programów autorskich, sytuje rozwiązania w określonych paradygmatach	K_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	student jest odpowiedzialny za prawidłowo zaprojektowany i realizowany proces dydaktyczny; jest przekonany o konieczności innowacyjnego planowania pracy dydaktycznej	K_K02
K_02	student poszukuje możliwości innowacyjnych rozwiązań w procesie kształcenia podnoszących jego efektywność	K_K04

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe**WYKŁAD**

1. Dydaktyka jako nauka: etymologia, geneza; przedmiot i zadania dydaktyki; ewolucja myśli dydaktycznej;
2. Integracja procesu nauczania i wychowania; teorie dydaktyczne nauczania - uczenia się; paradygmaty dydaktyczne, modele i strategie nauczania - uczenia się.
3. Cele kształcenia: ogólne, operacyjne, taksonomiczne ujęcie celów, operacjonalizacja, efekty

kształcenia;

4. Treści kształcenia: kryteria i teorie doboru treści;
5. Zasady kształcenia, ich rodzaje;
6. Metody nauczania, rodzaje, kryteria podziału, kryteria doboru;
7. Formy organizacyjne kształcenia;
8. Środki dydaktyczne, nowe technologie informacyjne w edukacji;
9. Planowanie pracy dydaktycznej, programy nauczania i podręczniki szkolne;
10. Kontrola i ocena osiągnięć pracy ucznia;
11. Innowacyjność w pracy nauczyciela.
12. Praca dydaktyczna z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych

ĆWICZENIA

1. Analiza treści podstawy programowej wybranego przedmiotu w świetle paradygmatów dydaktycznych;
2. Formułowanie celów kształcenia w poszczególnych kategoriach;
3. Stosowanie wybranych zasad nauczania – projektowanie sytuacji dydaktycznych;
4. Stosowanie metod nauczania ze szczególnym uwzględnieniem metod dialogowych, aktywizujących, wspomaganych technologiami informacyjnymi – projektowanie sytuacji dydaktycznych;
5. Dobór form organizacyjnych w integracji z celami, zasadami i metodami nauczania;
6. Projektowanie pomocy dydaktycznych, ich wykonanie;
7. Projektowanie narzędzi ocenianych – metody i kryteria kontroli i oceny ucznia;
8. Nauczyciel i uczeń, w tym uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w procesie kształcenia; uwarunkowania sukcesów i niepowodzeń szkolnych, projektowanie koncepcji pracy dydaktycznej;
9. Projektowanie procesu dydaktycznego, w tym sporządzanie konspektów lekcji;
10. Projektowanie innowacji w procesie dydaktycznym;
11. Ewaluacja własnej pracy dydaktycznej i wykorzystanie jej wyników.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład tradycyjny	Egzamin	Karty egzaminacyjne, protokoły robocze z oceną
W_02	Wykład tradycyjny	Egzamin	Karty egzaminacyjne, protokoły robocze z oceną
W_03	Projekt	Praca pisemna	Ocena pracy pisemnej studenta
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Wykład problemowy	Egzamin	Karty egzaminacyjne, protokoły robocze z oceną
U_02	Wykład konwersatoryjny	Egzamin	Karty egzaminacyjne, protokoły robocze z oceną
U_03	Projekt	Opracowanie projektu	Oceniony opis projektu
U_04	Projekt	Opracowanie projektu	Oceniony opis projektu
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Wykład konwersatoryjny	Opracowanie projektu	Karty egzaminacyjne, protokoły robocze z oceną
K_02	Projekt	Opracowanie projektu	Oceniony opis projektu

VI. Kryteria oceny, wagi...

WYKŁAD

Ocena niedostateczna

(W) - student nie zna przedmiotu badawczego dydaktyki ogólnej, nie potrafi zdefiniować podstawowych pojęć dydaktycznych; nie potrafi opisać procesu planowania pracy nauczyciela, nie potrafi scharakteryzować teorii dydaktycznych

(U) - student nie potrafi wskazać źródeł celów kształcenia, kryteriów doboru poszczególnych elementów przedmiotu badawczego dydaktyki

(K) - student nie ma poczucia odpowiedzialności za prawidłowy przebieg procesu dydaktycznego

Ocena dostateczna

(W) - student definiuje podstawowe pojęcia dydaktyczne, wymienia etapy planowania pracy nauczyciela, wymienia rodzaje teorii dydaktycznych

(U) - student wymienia cele kształcenia współczesnej szkoły i podstawowe kryteria doboru poszczególnych elementów przedmiotu badawczego dydaktyki

(K) - ma poczucie odpowiedzialności za prawidłowy przebieg procesu dydaktycznego

Ocena dobra

(W) - student potrafi określić miejsce dydaktyki wśród innych subdyscyplin; wymienić i scharakteryzować przedmiot badawczy dydaktyki; definiuje podstawowe pojęcia dydaktyczne, rozumie uwarunkowania procesu kształcenia; wymienia etapy planowania pracy nauczyciela i szczegółowo je charakteryzuje, charakteryzuje teorie dydaktyczne

(U) - student wskazuje na źródła współczesnych celów kształcenia, analizuje dobór metod, form i środków dydaktycznych w kontekście przyjętych celów kształcenia

(K) - student ma poczucie odpowiedzialności za prawidłowy przebieg procesu dydaktycznego

Ocena bardzo dobra

(W) - student potrafi wyczerpująco scharakteryzować cele i zadania dydaktyki ogólnej, jej miejsce wśród innych nauk, szczegółowo opisać elementy przedmiotu badawczego dydaktyki i uzasadnić ich hierarchiczną strukturę; szczegółowo charakteryzuje teorie dydaktyczne, paradygmaty, modele i strategie, samodzielnie definiuje podstawowe pojęcia dydaktyczne, potrafi dokonać analizy i porównania zaczerpniętych z literatury ujęć różnych autorów; potrafi wskazać jak zmieniało się podejście do podstawowych pojęć i poszczególnych elementów przedmiotu badawczego w ujęciu historycznym; wymienia etapy planowania pracy nauczyciela, szczegółowo je charakteryzuje uwzględniając własne innowacyjne pomysły na usprawnienie i zwiększenie efektywności procesu kształcenia

(U) - student wskazuje na źródła współczesnych celów kształcenia, potrafi scharakteryzować cele w kontekście uwarunkowań historycznych, kulturowych i polityki oświatowej; dokonuje krytycznej

analizy doboru metod, form i środków dydaktycznych w kontekście teorii dydaktycznych, przyjętych celów kształcenia i indywidualnych potrzeb uczniów, w tym uczniów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi

(K) student ma poczucie odpowiedzialności za prawidłowy przebieg procesu dydaktycznego i zachęca do tego innych.

ĆWICZENIA

Ocena niedostateczna

(W) - student nie potrafi opisać procesu planowania pracy nauczyciela

(U) - student nie potrafi sformułować celów kształcenia; nie potrafi zaprojektować narzędzia kontroli i oceny pracy uczniów, nie potrafi napisać konspektu do lekcji

(K) - student nie poszukuje innowacyjnych rozwiązań w planowaniu procesu kształcenia; nie ma poczucia odpowiedzialności za prawidłowy przebieg procesu dydaktycznego

Ocena dostateczna

(W) - student wymienia etapy planowania pracy nauczyciela oraz podstawowe założenia skutecznej kontroli i oceny

(U) - student rozróżnia cele kształcenia ogólne od szczegółowych; projektuje podstawowe narzędzia kontroli i oceny oraz schematyczny konspekt do lekcji

(K) - student poszukuje innowacyjnych rozwiązań w procesie kształcenia; ma poczucie odpowiedzialności za prawidłowy przebieg procesu dydaktycznego

Ocena dobra

(W) - student wymienia etapy planowania pracy nauczyciela i szczegółowo je charakteryzuje

(U) - student prawidłowo projektuje cele kształcenia ogólne i operacyjne, tworzy cele z uwzględnieniem taksonomii celów ABC Niemierki; prawidłowo do celów dobiera metody, formy i środki do ich realizacji; projektuje rozbudowane narzędzia kontroli i oceny, poprawnie projektuje konspekt do lekcji wraz z pomocami dydaktycznymi

(K) - student poszukuje innowacyjnych rozwiązań w procesie kształcenia; ma poczucie odpowiedzialności za prawidłowy przebieg procesu dydaktycznego

Ocena bardzo dobra

(W) - student charakteryzuje paradygmaty dydaktyczne; wymienia etapy planowania pracy nauczyciela, szczegółowo je charakteryzuje uwzględniając własne pomysły na usprawnienie i zwiększenie efektywności procesu kształcenia, odnosząc do paradygmatów dydaktycznych;

(U) - student prawidłowo projektuje cele kształcenia ogólne i operacyjne, tworzy cele z uwzględnieniem taksonomii celów ABC Niemierki; wskazuje na związek taksonomii celów z zasadą indywidualizacji i projektowaniem procesu kształcenia dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych; dokonuje procesu operacjonalizacji celów; prawidłowo do celów dobiera metody, formy i środki do ich realizacji, przedstawia autorskie propozycje zmian w tym zakresie; projektuje autorskie, innowacyjne konspekty do lekcji, dobierając do nich autorskie pomoce dydaktyczne i zróżnicowane sposoby kontroli i oceny; potrafi zaprojektować konspekt lekcji z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb poszczególnych grup uczniów.

(K) - student poszukuje innowacyjnych rozwiązań w procesie kształcenia, uzasadnia ich potrzebę i skuteczność; ma poczucie odpowiedzialności za prawidłowy przebieg procesu dydaktycznego, dba o uwzględnienie różnych jego uwarunkowań podczas projektowania lekcji, narzędzi kontroli i oceny, środków dydaktycznych; przejawia postawę twórczą.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	45 (15 + 30)
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	50

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Cz. Kupisiewicz. Dydaktyka. Podręcznik Akademicki. Kraków 2012. F. Bereźnicki. Dydaktyka kształcenia ogólnego. Kraków 2007. F. Bereźnicki. Dydaktyka szkolna dla kandydatów na nauczycieli. Kraków 2015. D. Klus-Stańska. Dydaktyka wobec chaosu pojęć i zdarzeń. Warszawa 2010. K. Kruszewski (red.) Sztuka nauczania. Czynności nauczyciela. Warszawa 2004. W. Okoń. Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej. Warszawa 2003. K. Chałas, Metoda projektów i jej egzemplifikacja w praktyce, Warszawa 2000. K. Chałas, Dydaktyczny wymiar integralnego rozwoju i wychowania osoby ucznia w świetle koncepcji Stefana Kunowskiego i Podstawy programowej, „Roczniki Pedagogiczne” nr 2/2018, s. 75-102. K. Chałas, Przestrzeń aksjologiczna nauczania przedmiotów matematyczno-przyrodniczych w nowej podstawie programowej dla klas IV-VIII szkoły podstawowej, „Roczniki Pedagogiczne” nr 2/2017, s. 61-78. K. Chałas, Dydaktyka akademicka w uniwersytecie katolickim. Tom I. Dydaktyka zaangażowana - z doświadczeń Katedry Dydaktyki i Edukacji Szkolnej KUL, Lublin 2019.
Literatura uzupełniająca
G. Petty. Nowoczesne nauczanie. Sopot 2010.